Nr. A2-125/89/gm

Toespraak partijvoorzitter Van Velzen tijdens de partijraad op zaterdag 16 december 1989 te Amsterdam

Met zal geen verrassing zijn dat ik in deze toespraak wil beginnen met de situatie in Midden- en Oost Europa. Dagelijks maken wij historie mee. Je drinkt als het ware de beelden op waar we een paar maanden geleden nog niet van konden dromen. Toch zijn de problemen waar de landen in midden-en Oost Europa voor staan enorm. Het gaat om drie zeer ingewikkelde processen.

Op de eerste plaats de sociaal-economische hervormingen om de sociale markteconomie meer kansen te geven.

Ten tweede gaat het om bestuurlijke hervormingen waardoor de bevolking vrijheid krijgt, zelfbeschikkingsrecht en een pluriforme democratie.

Ten derde dat de bevolking weer gestimuleerd wordt tot initiatief en het dragen van eigen verantwoordelijkheid.

Met spreekt voor zich dat deze drie processen nauw met elkaar samenhangen. Wat de sociaal-economische hervormingen betreft, ligt het accent vooral op datgene dat door de overheid kan worden gedaan. Het is buitengewoon bemoedigend dat de EG inmiddels een zeer omvangrijk

hulpverleningsprogramma is opgesteld. Dit programma richt zich op alle landen in Midden-en Oost Europa die zich bereid tonen om aan hervormingen te werken; ik vind dat een goede zaak. Als partij hebben wij vooral te maken met de democratische hervormingen. Het is adembenemend hoe de honger naar vrije democratie opeens als een storm over Midden-en Oost Europa waait. Het bewijst de kracht van de democratie, als verschijnsel opzich. Tegelijkertijd moeten we ons ook bewust zijn van de kwetsbaarheid van deze zo stormachtige ontwikkeling. Twee of meer generaties die geen democratie hebben meegemaakt. Geen breed gedragen democratische cultuur en ervaring. Geen politieke partijen die belangrijke hoofdstromingen in de samenleving vertegenwoordigen.

Inmiddels heeft het CDA gesprekken gevoerd met en bezoeken gebracht aan christen-democraten in Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije. Vorige week nog was een delegatie van het CDA in Hongarije. Ook oud-minister Ruding is op ons verzoek meegegaan naar Hongarije. Hij gaf daar seminars over de omschakeling van plan-economie naar een sociale

markt-economie. Kennis hierover is dringend nodig, onze mensen van het Kader- en Vormingswerk gaven daar cursussen en instructie over de relatie politieke uitgangspunten en beleid; hoe een partij georganiseerd kan worden; over de campagnevoering; over het omgaan met de media. Allemaal zaken die belangrijk zijn voor jonge politieke partijen. Ik verwacht dat juist in Midden-en Oost Europa een goed draagvlak ontstaat voor ons christen-democratisch gedachtengoed. In landen waar kerk en religie sterk zijn onderdrukt en weggedrukt en waar in de afgelopen jaren de mogelijkheid afwezig was om vanuit het christelijk geloof politiek te bedrijven is er een grote behoefte aan christen-democratisch gedachtengoed. Het is belangrijk dat mensen daar op een goede manier mee in aanraking komen. Dat partijen hun gedachtengoed en ideeën kunnen uitdragen. Dat is vooral de rol die wij daar moeten spelen. Wij willen deze partijen helpen een rol te spelen in het democratiseringsproces dat daar gaande is. Wij willen hen helpen met middelen en kundigheden om dat te doen. Niet om in deze landen te vertellen hoe het volgens ons moet, noch om in deze landen ons model op te leggen, maar om hen kansen te geven om op eigen maniei gestalte te geven aan de christen-democratie.

Dat doen we tesamen met de Europese Volkspartij en de Europese Unie van christen-democraten. Daar gaat de uitspraak over die U vandaag voorgelegd krijgt. Ik wil u oproepen om vanuit een gezonde, democratische partij in Nederland financiële steun te geven aan de actie die wij als CDA hebben gestart voor hulp aan onze Oost-Europese zusterpartijen. Laat heb niet in de kou staan. U kunt daar reeds vandaag mee beginnen door uw bijdrage te storten in één van de bussen.

De situatie in Midden-en Oost Europa drukt ons met de neus op de feiten. Laat ik u een viertal conclusies noemen.

Ten eerste. Het totalitaire socialisme is dood. Het heeft geen wervingskracht meer onder de bevolking. Slechts met onderdrukking was dit systeem in staat zich te handhaven. Het zal ook zijn uitwerking hebben in internationaal verband. Meerdere landen zullen zich afwenden van dit systeem. Geopolitiek gesproken zullen de krachten anders worden.

De tweede conclusie is dat politiek in een samenleving slechts wervingskracht houdt als de politiek ook idealen schetst aan de hand waarvan ze probeert problemen die er in de samenleving zijn op te lossen op basis van vrijheid, democratie en pluriformiteit.

Een derde conclusie is dat politieke systemen slechts kunnen floreren bij een grote

betrokkenheid tussen gekozen politici en achterban. Betrokkenheid, het afleggen van verantwoording, het willen dienen van de publieke zaak, dat zijn sleutelwoorden die een politieke partij levend houden. Wij, en dat is mijn vierde conclusies, worden ook terecht door onze zusterpartijen in Midden-en Oost Europa aangesproken op de vraag “Wat betekent voor jullie
chrlsten-democratle?”. Het dwingt ons te verwoorden wat ons ten diepste beweegt. Deze positieve ontwikkeling wil ik ook onder uw aandacht brengen. Deze vier conclusies maken duidelijk dat de ontwikkeling in Midden-en Oost Europa ook voor ons belangrijke nieuwe impulsen kunnen opleveren.

De situatie van de christen-democratie in Europa en ook in ons land is hoopvol. Ik las onlangs een artikel in Trouw van iemand die het 10-jarig bestaan van het CDA een wonder noemt. Velen hebben zich verkeken op de kracht van de christen-democratie. Ons draagvlak is in de afgelopen jaren versterkt. Wij zijn niet alleen op het gebied van kiezersaanhang de grootste maar ook qua ledental. In de 80-er jaren hebben wij ons sterk gemaakt voor een herbezinning op de rol van de overheid en op de betekenis van de verzorgingsstaat. Veel energie is gestoken in wat ik zou willen noemen "crisismanagement”, namelijk het zorgen dat met name de overheid en daarmee samenhangend de samenleving weer op het rechte spoor kwam. Dat Nederland in staat is zijn concurrentiepositie in Europa te versterken.

De onlangs gepubliceerde gegevens van de gezamelijke Kamers van Koophandel geven aan dat we daarin zijn geslaagd. Reflectie op de betekenis van verzorgingsstaat en op de rol van de overheid zijn wezenlijke vraagstukken. Eveneens hoe de samenleving gemobiliseerd kan worden om beter haar eigen verantwoordelijkheden te aanvaarden bijvoorbeeld op het terrein van werkloosheid- en milieuvervuilingbestrijding. Wij zullen in komende jaren ons ook met andere vraagstukken moeten bezighouden. Uitgaande van de heroriëntatie van de rol van de overheid moeten we doorgaan met discussies over bestuurlijke vernieuwing. Dat wil zeggen de vraag aan de orde stellen wat kerntaken van de overheid zijn; in hoeverre de overheid taken kan overlaten aan het bedrijfsleven (privatisering) of aan maatschappelijke organisaties (vermaatschappelijking). Maar ook het vervolg van de discussie over de globalisering van wetgeving; het gebruik van andere, meer effectieve middelen zoals convenanten, heffingen in plaats van overheidsregels; zelfregulering. Daarnaast gaat het om de werkwijze van de overheid en de stijl van optreden. Maar het gaat er bijvoorbeeld ook

om hoe wij de participatie van burgers in de politiek kunnen bevorderen. Onmiskenbaar is in Nederland een trend aanwezig dat de opkomst van mensen bij verkiezingen geringer wordt. De uitdaging waarvoor wij staan is hoe wij, politieke partijen, de deelname van mensen aan het werk van politieke partijen interessanter kunnen maken. Dat mensen het gevoel hebben dat zij echt met elkaar discussiëren over idealen en hoe deze Idealen vertaald kunnen worden in politieke acties. Hierover zullen wij ook in de partij moeten praten. Politieke partijen moeten mensen ook zicht kunnen bieden op datgene dat op Europees niveau aan de gang is en daarbij hen betrekken en Invloed geven. Europese eenwording is belangrijk maar het gaat zeker ook om het vraagstuk hoe de
invloed van de burger op Europa kan worden vergroot, dat zal voor ons christen-democraten een zeer belangrijk aandachtspunt zijn in de komende jaren.
Dan is er de behoefte meer bezig te zijn met vragen rakend aan leven en overleven. Onze Westerse levenstijl heeft naast welvaart ook veel negatieve gevolgen opgeleverd. Het is onmogelijk dat wij met deze wijze van consumeren doorgaan; met het afwentelen van de gevolgen op de volgende generaties. Teveel wordt nog geredeneerd vanuit de heelheid van de portemonnee en te weinig vanuit de heelheid van de Schepping. Teveel wordt nog geredeneerd vanuit de huidige generatie en te weinig vanuit de komende, onze kinderen.
Het Westers niveau van consumeren ligt vele, vele malen hoger dan het niveau in bijvoorbeeld Brazilië, China of India. In het Westen groeit weliswaar ecologisch bewustzijn. Ontwikkelingslanden staan nog aan het begin en moeten voorzien in eerste levensbehoeften. Wat staat ons nog te wachten?
Herbezinning op onze consumptiemaatschappij is van groot belang. Dat zou consequenties zal hebben voor het gedrag van burgers, van bedrijven en de overheid. Mede op basis van het Nationaal Milieubeleidsplan plus zullen we deze discussie in de partij weer hernemen.
Als het gaat over leven en overleven denken we ook aan het effect van de technologie mensen. Ik zie bijvoorbeeld in Duitsland dat de Bondsdag in september j.l. een duidelijker standpunt heeft ingenomen met betrekking tot onderzoek op embryo's dan in het regeerakkoord is vermeld. Experimenten met embryo's werden verboden. Dat staat ook in ons verkiezingsprogram.
Respect voor het menselijk leven, een uniek gegeven! Het leven mag niet gedomineerd

worden door economische waarden. De betekenis van mensen wordt niet alleen bepaald door hun nut voor de arbeidsmarkt. Niet door de technologische mogelijkheden. Het gaat om mensen die geroepen zijn tot verantwoordelijkheid, gerechtigheid en solidariteit. Steeds weer zie je de behoefte aan discussie over normatieve kaders, over de Waarden en normen. Over de overdracht daarvan naar onze kinderen. Daarin spelen juist identiteitsgebonden organisaties een belangrijke rol. Die discussie heeft in ons land een rijke traditie. Maar het is opnieuw actueel voor de vraagstukken die in de Jaren 90 gaan spelen.

We leven in een tijd waarin mensen mondiger en zelfstandiger worden. Dat is positief waar dat leidt tot het dragen van eigen verantwoordelijkheden. Maar de overheid neemt de eenzaamheid niet weg en kan niet zorgen voor de zingeving van het individuele bestaan. Zelfstandigheid van mensen is meer dan economische zelfstandigheid. In de jaren 90 zal het juist ook gaan over hoe samenleving een overheid onderlinge solidariteit en saamhorigheid bevorderen.

Dat betekent dat ook de politiek er een boodschap aan heeft hoe de solidariteit in de samenleving wordt beleefd en georganiseerd en hoe maatschappelijke verbanden, vrijwilligerswerk gestimuleerd kan worden. Ook bij sociaal-democraten dringt dit besef door. Het is verheugend dat het in september uitgekomen boek; Het nieuwe Rotterdam in sociaal perspectief stelt; "Een vernieuwd en versterkt maatschappelijk middenveld vormt het hart van de sociale vernieuwing”.

Dat brengt mij op een ander belangrijk maatschappelijk vraagstuk, namelijk mensen die in een achterstandspositie terecht zijn gekomen. Wij kunnen als CDA niet accepteren dat mensen alleen afhankelijk zijn van subsidies van de overheid, van de bureaucratie of van de charitas. Mensen moeten dragers kunnen zijn van hun eigen bestaan en ondersteuners kunnen zijn van andermans bestaan. Daarin past geen totale afhankelijkheid van elkaar. Er tekent zich in de samenleving af dat bepaalde groepen of personen zich steeds minder betrokken weten bij de maatschappelijke activiteiten. Deels wordt dat veroorzaakt door factoren van sociaal-economische aard; langdurig werkloosheid, laag inkomen, schuldenpositie, arbeidsongeschiktheid. Deels wordt dat ook veroorzaakt door sociale en persoonlijke omstandigheden zoals echtscheiding, vereenzaming, discriminatie, problemen met de eigen identiteit enz. Deze ontwikkeling lijkt alleen te verergeren ondanks de algehele verbetering van de economie, de groei van de werkgelegenheid e.d.

Voor deze problematiek bestaat geen enkelvoudige pasklare oplossing door bijvoorbeeld meer geld te geven. In dat kader moet veel eerder gedacht worden aan een bredere benadering zoals de institutionele bevordering van solidariteit in de samenleving; de versterking van de eigen verantwoordelijkheid; het scheppen van mogelijkheden voor kansarme groepen op de arbeidsmarkt; het verder doordenken van het effect in inkomensontwikkeling nu er zeer uiteenlopende situaties gaan ontstaan tussen huishoudens; de verdere invulling van mogelijkheden voor doorstroming en gerichter toewijzing van goedkopere huurwoningen kunnen worden ontwikkeld en tenslotte een verantwoord minderhedenbeleid.
Het CDA zal de komende jaren over deze onderwerpen discussiëren en dan met name over de vraag hoe we structurele achterstandsituaties van mensen kunnen doorbreken.
Een ander belangrijk vraagstuk is de opzet van nieuwe vormen van wederzijdse veiligheid. De ontwikkelingen in Midden-en Oost Europa kunnen ertoe lelden dat de huidige veiligheidsstructuren, te weten het Warschau-pact en de NAVO, heroverwogen worden. 2e vervullen nu een belangrijke rol in het vredesproces. Onze verbondenheid met de Verenigde Staten en het Atlantische Bondgenootschap blijven uitgangspunt. Een belangrijke vraag blijft hoe we de ontwikkelingen in Midden-en Oost Europa, die een lange
termijn karakter hebben, verder kunnen stimuleren. Ook zal de Europese integratie ons voor een aantal belangrijke vraagstukken plaatsen. Ik noemde al de democratie in Europa. Maar bovendien speelt het vraagstuk van de culturele identiteit; de sociale dimensie en de vraag hoe de taken en verantwoordelijkheden binnen Europa op verschillende terreinen zoals bijvoorbeeld milieu, ontwikkelingssamenwerking e.d. zo kunnen worden verdeeld dat daardoor het beste rendement wordt behaald. Wat we niet mogen vergeten is de Noord- Zuid dialoog. Het kan niet zo zijn dat de aandacht voor Midden-en Oost Europa ons doet afkeren van de grote problemen die er zijn in de Derde Wereld landen. Voor christen-democraten is ontwikkelingshulp een belangrijk kenmerk. Dat zullen we ook in de komende jaren moeten voortzetten. De schrijnende ongelijkheid tussen het Noorden en het Zuiden mogen we ons nooit neerleggen.
De uitgangspunten van het CDA zijn gunstig om deze maatschappelijke vragen te kunnen bespreken.
Ze sluiten sterk aan bij onze traditie. Teveel wordt nog geredeneerd vanuit nationale belangen en te weinig vanuit onze verrbondenheid met de Derde Wereld. Dat vraagt van

ons veel creativiteit en inzet. Het vraagt om een actieve partij die wil investeren, discussie daarover wil voeren, de beleidsverantwoordelijkheid daarvoor wil dragen.
Het Partijbestuur heeft inmiddels een zogenaamde kalender van bestuurlijke activiteiten ontwikkeld. Op deze kalender komen een groot aantal van de genoemde punten voor. Wij komen in de komende tijd hierop terug.
Het CDA is een brede volkspartij, voor jong en oud, voor vrouw en man. Met name de rol die vrouwen spelen in de partij behoeft onze aandacht. We hebben onder onze politieke en bestuurlijke vertegenwoordigers op alle niveau's een aantal uitstekende vrouwen. Vrouwen die daar zitten omdat ze kwaliteiten hebben, niet omdat ze vrouw zijn.
Tegelijkertijd moeten we constateren dat we er nog niet zijn in het CDA met de deelname van vrouwen. Een kwart van onze leden bestaat uit vrouwen, terwijl het electoraat voor meer dan de helft uit vrouwen bestaat.
Het is goed onszelf de spiegel voor te houden. Om nog eens kritisch te kijken naar hoe wij met dit gegeven omgaan. En of we er de laatste jaren in geslaagd zijn om een positieve wending aan dit verschijnsel te geven. U kunt dat aan de basis het beste vaststellen. Inmmiddels hebben vele gemeenten hun kandidatenlijst gereed. Voorbereiding daarvan moeten we lang van te voren doen, om met een kwalitatief goede kandidatenlijst te komen. Ik denk dat we ons in de komende tijd moeten realiseren dat de voorbereiding van de kandidaatstelling voor 1994 vandaag is begonnen. We moeten zorgen dat we mensen, vrouwen en mannen, voldoende toerusten om straks verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Om straks met een evenwichtig samengestelde lijst te kunnen
komen. Dat raakt de partij op alle niveau's. Er is geen reden om elkaar in dit opzicht verwijten te maken. Het raakt ons Vrouwenberaad evenzeer als de Jongerenorganisatie, het raakt de gemeente evenzeer als de Tweede Kamer en het Europees Parlement.
Laten we nu oppassen onszelf niet vast te pinnen op cijfers, want we weten allemaal goed dat het vooral een kwestie ie van mentaliteit. Je kunt geen ijzer met handen breken, het gast erom of we in de komende jaren in staat zijn voldoende vrouwen te betrekken bij en te scholen voor de politiek. Daarom wel een planmatige aanpak met controleerbare afspraken en taakstellingen die per regio verschillend zijn vanwege de onderliggende resultaten op dit moment. Het Partijbestuur legt u op dit punt een uitspraak voor. Laten we er zorg voor dragen dat het beeld in 1994 veel beter is. Op

deze partijraad nemen wij een resolutie aan waarin ernst wordt gemaakt met de positieve actie. Tegen de voorzitter van het CDA-Vrouwenberaad zeg ik;”Agnes, op deze partijraad spreken wij af dat wat nu in de resolutie staat in 1994 praktijk is!!
Dat brengt mij automatisch op het onderdeel ledenwerving en ledenzorg. De Tweede Kamerverkiezingen hebben weer gezorgd voor een paar duizend extra leden. Aan de andere kant is er ook nog altijd een vrij grote uitstroom. Dat heeft iets te maken met de vergrijzing maar het heeft zeker ook te maken met het feit dat mensen zich niet voldoende betrokken voelen bij de partij. Ledenzorg en ledenwerving zijn wat dat betreft communicerende vaten. We kunnen veel leden werven, maar als we ondertussen vergeten hen te betrekken als zij lid zijn. dan loopt het vat aan de andere kant weer net zo hard leeg. Het landelijk CDA-project ledenwerving en ledenzorg heeft inmiddels oen aantal concrete voorbeelden opgeleverd van hoe je moet omgaan met ledenwerving en met ledenzorg. Er bestaan nu een aantal succesvolle scenario's. Wij zullen u daar begin volgend jaar breed over informeren. Belangrijk is dat u dan ook vat met die informatie gaat doen. Er zijn al vele afdelingen op een goede manier bezig. Maar het moeten er nog veel meer worden. Volgend jaar bestaan we 10 jaar. Men heeft mij gewaarschuwd geen ambitieuze getallen meer te noemen. Ik zou hopen dat we 10.000 leden meer erbij krijgen in 1990. Nu heb ik het toch gezegd en ik heb er geen spijt van. 10.000 leden extra erbij betekent per afdeling gemiddeld 25 leden erbij. Dat moet toch voor iedere afdeling een belangrijke impuls zijn voor ons 10-jarlg bestaan.
Ik reken op u! Het kan ook. Ik heb gezien dat succesvolle ledenwerfacties volgens het scenario van de persoonlijke benadering tot dergelijke uitbreidingen kan leiden.
Dames en heren.
De gemeenteraadsverkiezingen staan voor de deur. Christen-democraten geloven in een sterke lokale
democratie; het zo dicht mogelijk bij de burgers brengen van bestuur. Op deze wijze kan de verantwoordingsplicht goed worden ingevuld.
Nieuwe raadsfracties, nieuwe wethouders, die samen met ervaren mensen een nieuwe bestuurlijke periode tegemoet gaan. Mensen die aanspreekbaar, herkenbaar moeten zijn voor de samenleving. Niet er boven maar erin staan. Die gevoel hebben voor het maatschappelijk middenveld, die opkomen voor gerechtigheid, voor de zwakkeren in de samenleving, voor het behoud van de Schepping en zich dienstbaar opstellen. Mensen die ontvankelijk zijn voor kritiek en willen luisteren en bereid zijn zichzelf te veranderen,

waar nodig en mogelijk.
De nieuwe Regering wil meer ruimte scheppen voor de gemeenten. Dat betekent grotere verantwoordelijkheid.
Werken op het niveau van de gemeente wordt daardoor nog boeiender.
Een belangrijk punt is de coalitieonderhandelingen. Natuurlijk is dat een zaak van de lokale
CDA-vertegenwoordigers. Toch zou Ik u een gedachte willen meegeven. De stabiliteit van de huidige regeringscoalitie wordt niet alleen in Den Haag gemaakt. De mate waarin christen-democraten in dit land met andere belangrijke' partijen samenwerken, op de verschillende bestuurlijke niveau's, is eveneens een belangrijke voorwaarde. Ik zeg dat met name hier, in Amsterdam.
Ik roep iedereen op dit bij de komende
collegeonderhandelingen in gedachten te houden. Van onze coalitiepartner mag dan eenzelfde houding worden verwacht. Immers de PvdA heeft er op gewezen dat het niet goed is dat zij lang uit de landsregering blijft. Maar het is evenmin goed dat het CDA in sommige grote steden al langer dan 10 jaar geen deel meer uitmaakt van het stadsbestuur. Ik hoop dat de PvdA deze boodschap ook verstaat.
Het is overigens voor het eerst sinds 1982 dat het CDA met zijn partijraad weer is neergestreken in de nationale hoofdstad. Het imago van de christen-democratie als brede volksbeweging krijgt in de stad steeds meer profiel. Over het algemeen vertonen de scores in de stede lijke gebieder, voor het CDA een positieve tendens. Het vertrouwen in de grote stad keert terug, en het vertrouwen in het CDA in de grote stad keert terug. Een beginnende lijn die wij met kracht willen uitbouwen.
We hebben als CDA, gezamenlijk vanuit de grote steden, de laatste jaren een gemeenschappelijk en herkenbaar beleidskader kunnen formuleren. En terecht, want onze partij-politieke discussies hebben ook perspectieven opgeleverd voor de problemen in de verstedelijkte gebieden. Juist in de grote steden, waar het isolement van randgroepen zo groot is, moet met kracht aan integratie worden gewerkt.
Het economisch herstelbeleid van de kabinetten Lubbers I en II heeft de motorfunctie van veel steden versterkt. Dat is één van de redenen dat het vertrouwen in de stad is toegenomen. Tegelijkertijd zijn problemen van vervuiling, verpaupering, leegstand, criminaliteit, sociale onveiligheid en verkeersoverlast toegenomen. Dat soort problemen vragen een krachtig gemeentebestuur, maar ook voldoende draagvlak onder de

stedelijke bevolking.
Daarom kunnen we niet genoeg aandringen op samenwerking in de grote steden. Niet alleen politiek, maar ook maatschappelijk. Dat dat ook bulten het CDA is doorgedrongen blijkt uit de verschillende publicaties die de laatste tijd over de grote steden zijn verschenen. De Amsterdamse en Rotterdamse rapporten geven in dit verband volop blijk van overtuiging dat de kracht schuilt in het maatschappelijk middenveld in samenhang en integratie van bevolkingsgroepen en burgers, in het betrekken van organisaties en bedrijven bij de totstandkoming van het beleid, in de betekenis van het vrijwilligerswerk. Dat is sociale vernieuwing in de grote stad, zo krijgt de verantwoordelijke samenleving ook daar gestalte. Ik denk ook aan versterking van identiteit en veelkleurigheid in de grote stad. Daarin past een verantwoorde benadering van etnische groepen. Ons Intercultureel Beraad heeft in dit opzicht nog veel te doen. De vreemdeling in de poort moet geen vreemdeling blijven. We zullen dat als CDA duidelijk moeten maken. Als we verwachten dat etnische groepen voluit meedoen in onze samenleving zullen we hen kansen en perspectieven moeten ,bieden. 40% Werkloosheid onder deze groep is onacceptabel. En dat moeten we, juist in de grote steden, heel serieus nemen, want in een land als het onze passen geen centrum-democraten!
Decentralisatie is een belangrijk woord in het nieuwe regeerakkoord. Dat ligt geheel in lijn met ons verkiezingsprogram. We geloven in de kracht van het lokale bestuur. Een bestuur dicht bij de burger. Ook daarin hebben we als CDA een duidelijk profiel. Public en private partnership, samenwerkingsovereenkomsten met buurgemeenten, convenanten met bedrijven en instellingen als het gaat over werkgelegenheid, milieu en kansen voor kwetsbare groepen. Van Maastricht tot Amsterdam, van Apeldoorn tot Groningen. Het CDA heeft vertrouwen in de grote stad, het CDA verdient ook vertrouwen in de grote stad.
Dames en heren.
Er is veel te doen. We gaan vol vertrouwen en met energie aan de slag.
Ik wens u een goede partijraad.
Dank u wel.